

Suvestinė redakcija nuo 2014-11-29 iki 2015-10-26

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2013, Nr. [101-5007](#), i. k. 113203NISAK0001-185

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

DĖL KIETOJO BIOKURO APSKAITOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2013 m. rugsėjo 20 d. Nr. 1-185
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)) 6 straipsnio 2 punktu ir atsižvelgdamas į Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. 1-211 „Dėl Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. [128-6443](#)), 310 punktą bei Centralizuotos prekybos biokuru taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 1-182 „Dėl centralizuotos prekybos biokuru taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. [110-5606](#); 2013, Nr. [74-3729](#)), 18 punktą:

1. T v i r t i n u Kietojo biokuro apskaitos taisykles (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2013 m. lapkričio 1 d.

ENERGETIKOS MINISTRAS

JAROSLAV NEVEROVIČ

KIETOJO BIOKURO APSKAITOS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kietojo biokuro apskaitos taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato miško kirtimo bei medienos apdirbimo atliekų, šiaudų, linų-spalių ir kitų rūšių biologinės kilmės (žemės ūkio atliekų ir augalų, suvartojamų energijai gaminti) kietojo biokuro apskaitos reikalavimus energetikos įmonėms (toliau – Įmonės), kietojo biokuro pardavėjams (toliau – Pardavėjas) ir kitiems juridiniams asmenims.

Šios taisyklės neprivalomos:

1.1. Įmonėms, veikiančioms centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje, kurioje šilumos tiekėjo licencijuojamą veiklą kontroliuoja savivaldybės institucija;

1.2. Įmonės padaliniams, esantiems centralizuoto šilumos tiekimo sistemose, kurios tarpusavyje nesujungtos ir kuriose atskirai patiekama mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, o šilumos tiekėjo licencijuojamą veiklą šiose sistemose kontroliuoja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;

1.3. Įmonės padaliniams, esantiems centralizuoto šilumos tiekimo sistemose, kurios tarpusavyje nesujungtos ir kurių katilinės suminė į vieną kaminą pajungtų katilų galia yra mažesnė nei 1 MW, o šilumos tiekėjo licencijuojamą veiklą šiose sistemose kontroliuoja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

2. Taisyklės reglamentuoja kietojo biokuro kiekio ir kokybės nustatymo nuostatas, kietojo biokuro periodinį inventorizavimą ir su kietuoju biokuru atliekamų operacijų registravimą apskaitos dokumentuose. Kietojo biokuro apskaita įmonėse, įsigyjant kietąjį biokurą, jį suvartojant energijai gaminti, sandėliuojant ir išduodant kitiems juridiniams asmenims, turi būti tvarkoma laikantis šių Taisyklių reikalavimų.

3. Taisyklėse vartojamos pagrindinės sąvokos:

Atsakingi asmenys – Įmonės vadovo įsakymu kietojo biokuro apskaitos vykdymui paskirti asmenys.

Kietasis biokuras (toliau – **biokuras**) – iš biomasės pagaminti degūs kietieji produktai, naudojami energijai gaminti.

Biokuro tankis – biokuro masė, tenkanti vienam jo kietmetriui.

Biomasė – biologiškai skaidžios biologinės kilmės žemės ūkio, miškų ūkio ir susijusių pramonės šakų, įskaitant žuvininkystę ir akvakultūrą, žaliavos, atliekos ir liekanos, įskaitant augalines ir gyvūnines medžiagas, taip pat biologiškai skaidžios pramoninės ir komunalinės atliekos.

Biokuro naudojamoji masė – biokuro masė su biokure esančia drėgme ir pelenais.

Biokuro naudojamosios masės žemutinis šilumingumas – šilumos kiekis, išsiskiriantis visiškai sudeginus 1 kg naudojamosios masės, neskaitant dūmuose esančių vandens garų kondensacijos šilumos.

Biokuro piltinis tankis – pasvertos biokuro masės ir jo tūrio dalmuo.

Biokuro piltinis tūris – biokuro tūris, įskaitant erdvę tarp biokuro dalelių, išreikštas erdmetriais.

Degioji biokuro masė – naudingai sudeganti biokuro masė (be drėgmės ir pelenų).

Erdmetris – vieno kubinio metro erdvinės apimtys biokuro tūris, įskaitant tarp biokuro esančius tarpus.

Kietmetris – vieno kubinio metro erdvinės apimtys biokuro tūris be oro tarpų.

Miško kirtimo atliekos – kelmų antžeminė dalis, nuopjovos, susmulkinta pjūvių mediena, viršūnės, šakos, stiebai smulkių medžių, kurių skersmuo 1,3 m aukštyje yra 6 cm ir mažesnis, stiebai, trako medžių ir krūmų stiebai.

Padalinys – Įmonės struktūrinis padalinys ar atskiras objektas (filialas, katilinė, cechasis, rezervinio biokuro aikštelė ir pan.).

Sausoji biokuro masė – biokuro masė be drėgmės.

Sutartinis kuras – toks kuras, kurio naudojamosios masės žemutinis šilumingumas yra lygus 41,868 MJ/kg, t. y. kuro energetinė vertė atitinka šilumos kiekį, gautą sudeginus vieną kilogramą naftos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

II. BENDRIEJI BIOKURO APSKAITOS REIKALAVIMAI

4. Biokuro apskaita turi būti atliekama pagal šiuos reikalavimus:

4.1. biokuro kiekiui nustatyti turi būti naudojamos teisinės metrologijos reikalavimams atitinkančios elektroninės svarstyklės;

4.2. biokuro kokybės rodikliams nustatyti būtina įranga užtikrinanti rodiklių nustatymą pagal Lietuvoje galiojančių standartų (Taisyklių 1 priedo 8-37 punktai) reikalavimus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

4.3. Įmonėje turi būti vykdoma viso gaunamo, suvartojamo gamyboje ir sandėliuojamo biokuro kiekio bei kokybės rodiklių apskaita Taisyklėse nustatyta tvarka;

4.4. biokuro kokybės rodikliai nustatomi Įmonės laboratorijoje arba nepriklausomoje akredituotoje laboratorijoje, imant pristatyto biokuro ėminius Įmonės priėmimo aikštelėje pagal Lietuvos standartuose (Taisyklių 1 priedo 8-37 punktai) nurodytas sąlygas ir reikalavimus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

4.5. duomenys apie biokuro gavimą, pervežimą, sandėliavimą, vartojimą (toliau – biokuro judėjimą) ir inventorizuotus likučius turi būti fiksuojami dokumentuose, juos pildant pagal Taisyklių 2-8 prieduose pateiktas dokumentų formas. Dokumentų formose gali būti daromi papildymai tik teisės aktuose numatyta tvarka (Taisyklių 1 priedo 3, 4 punktai).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

5. Biokuro apskaita skirstoma į:

5.1. operatyvinę apskaitą, kuri fiksuoja biokuro judėjimą natūriniais vienetais – tonomis naudojamosios masės. Operatyvinė apskaita apima: biokuro priėmimą iš Pardavėjų pagal kiekį ir kokybę, jo suvartojimą energijai gaminti, biokuro judėjimo kontrolę sandėlyje ir periodinį jo inventorizavimą. Operatyvinę biokuro apskaitą tvarko Įmonės vadovo įsakymu paskirti atsakingi asmenys, padalinys ar specializuota įmonė;

5.2. techninę apskaitą, kuri apibūdina biokuro suvartojimą energijai gaminti natūriniais ir sutartinio kuro vienetais, nustatant pagrindinį rodiklį, apibūdinantį biokuro suvartojimo efektyvumą: sutartinio kuro lyginamąsias sąnaudas šilumai ir elektros energijai gaminti. Techninę biokuro apskaitą tvarko Įmonės vadovo įsakymu paskirti atsakingi asmenys, padalinys ar specializuota įmonė;

5.3. buhalterinę apskaitą, kurią vykdant biokuras yra registruojamas dokumentuose pinigine išraiška, natūriniais vienetais (tonomis naudojamosios masės) ir sutartinio kuro vienetais bei vykdoma visų ūkinių operacijų, susijusių su biokuro judėjimu ir atsiskaitymu su Pardavėjais, kontrolė. Buhalterinę apskaitą vykdo Įmonės buhalterija ar specializuota įmonė.

6. Už biokuro apskaitą atsako Įmonės vadovas ir vyriausiasis finansininkas (buhalteris).

7. Biokuro pirkimo–pardavimo sutartyse turi būti numatyta biokuro kiekio ir kokybės rodiklių nustatymo tvarka, atitinkanti šių Taisyklių reikalavimus.

8. Įmonės vadovo įsakymu turi būti nustatytas atsakingas personalas, asmenys arba sudaryta sutartis su specializuota įmone, kuri:

- 8.1. eksploatuoja biokuro ėminių paėmimo ir apdorojimo įrenginius;
- 8.2. priima patiektą biokurą ir ima biokuro ėminius;
- 8.3. nustato ir registruoja biokuro kokybės rodiklius;
- 8.4. vykdo operatyvinę biokuro apskaitą;
- 8.5. vykdo techninę biokuro apskaitą;
- 8.6. vykdo buhalterinę biokuro apskaitą;
- 8.7. eksploatuoja matavimo prietaisus;
- 8.8. atlieka biokuro likučių inventorizaciją.

Visas šiame punkte nurodytas funkcijas arba jų dalį bei biokuro svėrimą leidžiama vykdyti pagal sutartis specializuotoms įmonėms, o biokuro kokybės rodiklius (drėgnį, šilumingumą ir peleningumą) nustatyti Įmonės laboratorijoje arba nepriklausomoje akredituotoje laboratorijoje pagal Lietuvos standartuose (Taisyklių 1 priedo 8-37 punktai) nurodytas sąlygas ir reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

9. Kietojo biokuro apskaitai (Įmonės, Pardavėjo arba akredituotose laboratorijose) naudojamus matavimo prietaisus (svarstyklės, ruletes, matavimo juostas, kalorimetrus, drėgnomačius ir kt.), skirtus operatyvinei ir techninei biokuro apskaitai atlikti, atestuoja ir jų patikrą periodiškai atlieka Valstybinė metrologijos tarnyba.

10. Naudoti biokuro kiekio matavimo metodus, įtaisus ir prietaisus, nenurodytus Taisyklėse ar kituose teisės aktuose, galima tik atlikus jų atestaciją ir gavus Valstybinės metrologijos tarnybos leidimą.

11. Gauti biokuro kiekio ir kokybės tyrimų rezultatai turi būti įrašomi į apskaitos dokumentus, pateiktus Taisyklių 2–4 prieduose.

12. Biokuro apskaita tvarkoma pagal Įmonėje nustatytas biokuro apskaitos instrukcijas, atitinkančias šių Taisyklių reikalavimus. Kiekvieno mėnesio galutinius biokuro judėjimo dokumentus, pateiktus Taisyklių 3–8 prieduose, tvirtina Įmonės vadovas arba jo paskirti atsakingi asmenys.

13. Biokuro paros apskaitos dokumentai turi būti pildomi techninėmis arba kompiuterinėmis priemonėmis, o pasibaigus savaitei, biokuro apyvartos apskaitos žurnalų duomenys spausdinami ir, pasirašius materialiai atsakingam asmeniui ir Įmonės vadovo įgaliotam asmeniui, susegami į bylas ir Įmonėje saugomi 10 metų.

14. Įmonėse užpildyti biokuro apskaitos dokumentai, patvirtinantys biokuro įsigijimą, kiekį ir kokybę, turi būti saugomi Įmonėje ir prieinami įgaliotų institucijų atstovams kontrolinio patikrinimo metu. Baigtus pildyti minėtus apskaitos dokumentus būtina saugoti Įmonėje 10 metų.

15. Biokuro Pardavėjas turi atitikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 277 patvirtinta tvarka „Dėl įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų tvarkos patvirtinimo“ (Taisyklių 1 priedo 38 punktas) ir biokuro pirkimo dokumentuose Pardavėjams nustatytus bendruosius kvalifikacijos reikalavimus (teisinius, ekonominius, mokestinius ir kt.).

16. Pardavėjas (vežėjas), gabenantis biokurą į Įmonę ar jos padalinį, kartu su krovinium privalo turėti biokuro įsigijimą, jo kiekį patvirtinančius gabenimo dokumentus: Pardavėjo patvirtintą krovinio važtaraštį, kuriame turi būti nurodytas biokuro Pardavėjas, Įmonė, vežėjas, jo išrašymo data, biokuro rūšis ir sudėtis procentais, biokuro transportavimo atstumas, biokuro kilmės valstybė ir, jei Įmonėje nėra įrengtų svarstyklių, biokuro kiekis tonomis naudojamosios masės ar erdviniais kubiniais metrais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

17. Įmonė ir Pardavėjas, šiame punkte nustatytais atvejais veždami biokurą autotransportu valstybinės reikšmės ir savivaldybių keliais, geležinkeliais ir vandens keliais, kartu su krovinium privalo turėti biokuro teisėtą įsigijimą bei pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytas biokuro charakteristikas patvirtinančius dokumentus:

17.1. kai gabena iš Lietuvos Respublikos Pardavėjo nupirktą ar kitaip įsigytą biokurą – krovinio važtaraštį, kuriame turi būti nurodytas biokuro įsigijimo dokumento pavadinimas, jo išrašymo data ir numeris, įsigijimo dokumento originalą arba jo kopiją, patvirtintą Pardavėjo įmonės vadovo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu, jei pareiga turėti antspaudą nustatyta Pardavėjo steigimo dokumentuose;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

17.2. kai gabena importuotą iš ES ir kitų šalių ir išleistą į rinką laisvai cirkuliuoti biokurą iš muitinės įstaigos, kuri šį biokurą išleido į rinką vidaus vartojimui, – įformintą importo deklaraciją su muitinės žymomis, tarptautinį krovinio transportavimo važtaraštį (CMR) (jeigu krovinys iš užsienio gabenamas ta pačia transporto priemone) arba krovinio važtaraštį (jeigu gabenamas krovinys buvo pakrautas muitinės terminale (sandėlyje)), kuriame turi būti nurodyta importo deklaracijos ir gabenamo biokuro įsigijimo dokumento pavadinimas, išrašymo data ir numeris, patvirtintą šio biokuro Pardavėjo;

17.3. kai pirktas ar saugotas biokuras gabenamas į savininko nurodytą vietą – krovinio važtaraštį, patvirtintą Pardavėjo įmonės vadovo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu, jeigu pareiga turėti antspaudą nustatyta vežėjo steigimo dokumentuose. Jame turi būti nurodytas parduoto (saugoto) biokuro apskaitos dokumento pavadinimas, išrašymo data ir numeris;

17.4. kai biokuras vežamas iš vieno Įmonės padalinio į kitą – krovinio važtaraštį, kuriame turi būti nurodytas biokuro gavėjas, siuntėjas, išrašymo data, biokuro kiekis tonomis.

III. OPERATYVINĖ BOKURO APSKAITA

18. Gaunamo biokuro apskaita vykdoma natūriniais vienetais (tonomis naudojamosios masės). Apskaitos rezultatai įrašomi į apskaitos dokumentus, pateiktus Taisyklių 4 priede.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

19. Įmonės perka biokurą pagal tiesiogines pirkimo–pardavimo sutartis arba biokuro biržoje sudarytų sandorių pagrindu sudarytas pirkimo–pardavimo sutartis. Pardavėjai privalo patiekti Įmonei biokuro pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytos sudėties ir kokybės rodiklius atitinkantį biokurą. Pistačius kokybės rodiklių neatitinantį biokurą, Įmonė turi teisę arba pareikalauti jį atsiimti arba Įmonė gali pritaikyti pirkimo–pardavimo sutartyje ar jos prieduose numatytas finansines sankcijas.

20. Atvežtame biokure neturi būti metalo, akmenų, sniego ar ledo gabalų ir kitų pašalinių daiktų, kurie neigiamai veikia Įmonės biokuro saugojimo, transportavimo ir vartojimo (deginimo) įrenginius. Visos biokure esančios stambios ir nedegios priemonės turi būti kaupiamos, o Pardavėjas privalo šias priemaišas pasikrauti ir išsivežti savo sąskaita, surašant biokuro priemaišų nurašymo aktą (Taisyklių 3 priedas). Per ataskaitinį laikotarpį gautas biokuro kiekis nustatomas atimant nurašytų priemaišų kiekį.

PIRMASIS SKIRSNIS BOKURO PRIĖMIMAS PAGAL MASĘ

21. Įmonėje ar Įmonių padaliniuose biokuro priėmimas vykdomas pagal masę, jį sveriant. Gauto biokuro masė nustatoma pasveriant biokurą atvežusį automobilį prieš ir po biokuro iškrovimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

22. Biokurui sverti turi būti naudojamos teisinės metrologijos reikalavimus atitinkančios elektroninės svarstyklės, užtikrinančios svėrimo paklaidą, ne didesnę kaip $\pm 0,5$ proc. Sveriant turi būti laikomasi svarstyklių gamintojų nustatytų eksploatacijos instrukcijos reikalavimų.

23. Jeigu Įmonėje ar Įmonės padalinyje nėra įrengtų svarstyklių, biokurą galima pasverti kitoje Įmonės nurodytoje įmonėje ar kitame Įmonės padalinyje, turinčiame metrologijos reikalavimus atitinkančias elektronines svarstyklas. Apie tai Įmonė privalo iš anksto, bet ne vėliau kaip 2 (dvi) kalendorinės dienos iki biokuro pristatymo dienos, informuoti Pardavėją. Šiuo atveju, pasvėrus biokuro krovinį, jeigu yra iš anksto nustatytas tuščios transporto priemonės svoris, jis, Įmonei pareikalavus, turi būti plombuojamas ir išduodamas krovinio svorį patvirtinantis dokumentas. Jeigu transporto priemonės svoris iš anksto nenustatytas, pasvėrus transporto priemonę su biokuru, jis, Įmonei pareikalavus, yra plombuojamas ir išduodamas dokumentas, patvirtinantis transporto priemonės su krovinio svorį. Pakartotinai transporto priemonė sveriamą iškrovus biokurą ir išduodamas tai patvirtinantis dokumentas, kuris pateikiamas Įmonei. Visos Pardavėjo papildomai (lyginant su galimybe patiekti biokurą tiesiai Įmonei ar Įmonės padaliniui) patirtos ir pagrįstos sąnaudos (transportavimo, svėrimo, plombavimo) padengiamos Įmonės kaštais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

24. Jeigu Įmonėje ar Įmonės padalinyje nėra įrengtų svarstyklių biokuro masę galima nustatyti, vadovaujantis Taisyklių 9 priede nustatyta metodika. Tarp šalių kilus ginčui, kuri iš Taisyklių 9 priedo 10.5 papunktyje nurodytų medienos tankio lentelių turėtų būti naudojama nustatant biokuro masę, naudojami Taisyklių 9 priedo 10.5 papunkčio 2.2 lentelėje nurodyti medienos tankio dydžiai. Biokuro masę nustatant pagal Taisyklių 9 priede nustatytą metodiką, laikoma, kad Taisyklių 9 priedo 10.4 papunktyje nustatytas glaudumo koeficientas lygus: skiedros, pagamintos iš įvairios medienos: 0,40, kai pristatymo atstumas mažesnis nei 50 km, ir 0,42 kitu atveju; skiedros, pagamintos iš miško kirtimo atliekų: 0,36, kai pristatymo atstumas mažesnis nei 50 km, ir 0,37 kitu atveju.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

25. Šiaudų masę leidžiama apskaičiuoti šiaudų ryšulių skaičių dauginant iš vidutinio vieno šiaudų ryšulio svorio. Medienos briketų ir granulių masę leidžiama apskaičiuoti pakuočių skaičių dauginant iš vienos pakuotės svorio.

ANTRASIS SKIRSNIS BIOKURO PRIĖMIMAS PAGAL KOKYBĘ

26. Priimant biokurą, nustatoma tiekiamo biokuro kokybės rodiklių atitiktis pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytiems kokybės rodikliams. Medienos briketų ir granulių kokybės rodikliai turi būti nurodyti biokuro kokybės pažymėjime (sertifikate) arba biokuro pardavėjo patvirtintoje jo kopijoje.

27. Ėminiai biokuro kokybės rodikliams nustatyti imami vadovaujantis Lietuvoje galiojančių standartų (Taisyklių 1 priedo 14,15 punktai) reikalavimais. Biokuro ėminius, skirtus šilumingumui, drėgnumui, peleningumui ir kitiems rodikliams nustatyti, ima ir formuoja Įmonės vadovo įsakymu paskirti darbuotojai ar specializuota įmonė. Visi ėminiai turi būti paženklinėti užrašant datą, Pardavėją, važtaraščio numerį, ėminio paskirtį, paėmimo vietą ir atsakingo asmens, paėmusio ėminį, pavardę. Ėminių biokuro kokybės rodikliams nustatyti paėmimo faktą patvirtina abiejų šalių atstovai savo parašais. Šalys tarpusavio sutarimu gali pasirinkti mėginio paėmimo fakto užfiksavimo būdą (pvz. abi šalys pasirašo ant lipnaus lapelio užklijuoto ant

mėginio, arba ant mėginio klijuojama plomba su numeriu, o abi šalys pasirašo specialiaame žurnale ir pan.).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

28. Atsarginių bandinių ėmimas:

28.1. Pardavėjui reikalaujant Įmonė privalo suformuoti per tą parą visų jo atvykusių transporto priemonių atsarginius ėminius, kurie turi būti imami Taisyklių 27 punkte nustatyta tvarka bei papildomai užplombuojami. Hermetiškus indus atsarginiams ėminiams sudėti pateikia Pardavėjas. Visus atitinkamos paros atsarginius ėminius pasiima Pardavėjas, kuris savo sąskaita bei laikydamasis standartų reikalavimų (Taisyklių 1 priedo 14 punktas) pristato juos į paties pasirinktą akredituotą laboratoriją jungtiniam paros ėminiui formuoti ir šilumingumo bei peleningumo tyrimams atlikti vadovaujantis Lietuvoje galiojančių standartų (Taisyklių 1 priedo 20, 25 punktai) reikalavimais. Atsarginių ėminių tyrimų akredituotoje laboratorijoje išlaidas padengia Pardavėjas.

28.2. Kilus ginčui dėl pateikto biokuro peleningumo ir (ar) šilumingumo tyrimų rezultatų, būtina lyginti rezultatus atsižvelgiant į standartais reglamentuotus leidžiamus maksimalius priimtinius rezultatų skirtumus: sausos masės peleningumo rodiklio leidžiamas maksimalus priimtinas rezultatų skirtumas – 0,3 procentinio punkto jei sausos masės peleningumas yra mažesnis nei 10 proc., o jei peleningumas viršija arba lygus 10 proc., leidžiamas maksimalus priimtinas rezultatų skirtumas sudaro – 3,0 procentinius punktus (Taisyklių 1 priedo 20 punktas); sausos masės žemutinio šilumingumo maksimalus priimtinas rezultatų skirtumas – 0,3 MJ/kg (Taisyklių 1 priedo 25 punktas);

28.3. Jeigu Įmonės ir Pardavėjo paimtų ėminių kokybės rodiklių skirtumas viršija 28.2. papunktyje nustatytus maksimalius priimtinius rezultatų skirtumus, tuomet vadovaujamasi akredituotoje laboratorijoje nustatytais jungtinio ėminio šilumingumo ir (ar) peleningumo rodikliais. Jeigu tiek Įmonė, tiek Pardavėjas paimtų ėminių kokybinius rodiklius nustatė akredituotose laboratorijose, jungtinio ėminio šilumingumo ir (ar) peleningumo rodikliai apskaičiuojami kaip Įmonės ir Pardavėjo laboratorijose nustatytų šilumingumo ir (ar) peleningumo reikšmių aritmetinis vidurkis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

29. Ėminiai kokybės rodikliams nustatyti Įmonėje ar Įmonės padalinyje formuojami:

29.1. drėgniui nustatyti formuojamas ėminys iš kiekvienos transporto priemonės;

29.2. peleningumui ir šilumingumui nustatyti formuojamas vienas paros jungtinis ėminys iš visų per tą parą atvykusių to paties Pardavėjo transporto priemonių arba Įmonės sprendimu vienas jungtinis ėminys iš visų atvykusių to paties Pardavėjo transporto priemonių, sudarančių ne daugiau kaip 130 tonų biokuro, tačiau bet kuriuo atveju ne rečiau kaip vienas jungtinis ėminys per savaitę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

30. Gauta biokuro kokybės rodikliai (drėgnis, peleningumas, šilumingumas ir kt.) nustatomi Įmonės laboratorijoje arba nepriklausomoje akredituotoje laboratorijoje pagal Lietuvos standartuose (Taisyklių 1 priedo 8-37 punktai) nurodytas sąlygas ir reikalavimus. Ėminių paėmimo, biokuro kokybės rodiklių nustatymo išlaidas padengia Įmonė ar Įmonės padalinys.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

31. Laboratorijoje nustatyti patiekto biokuro kokybės rodikliai fiksuojami biokuro apskaitos dokumentuose ir pateikiami biokuro pirkimo–pardavimo sutarties šalims, nurodant sutartyje numatytą informaciją.

TREČIASIS SKIRSNIS BIOKURO ENERGETINĖS VERTĖS NUSTATYMAS

32. Biokuro energetinė vertė nustatoma pagal biokuro naudojamosios masės žemutinį šilumingumą. Energetinė vertė Q_{ne} , išreikšta energijos vienetais (MWh), nustatoma taikant perskaičiavimo koeficientą ($1 \text{ MWh} = 3600 \text{ MJ}$) pagal formulę:

$$Q_{ne} = (Q_n^z \times B_n) / 3600; \quad (1)$$

čia:

B_n – biokuro naudojamoji masė (be priemaišų), kg;

Q_n^z – biokuro naudojamosios masės žemutinis šilumingumas, MJ/kg.

33. Gauto biokuro naudojamosios masės žemutinis šilumingumas (MJ/kg) apskaičiuojamas pagal laboratorijoje nustatytą sausosios masės žemutinį šilumingumą, taikant formulę:

$$Q_n^z = Q_s^z \times (1 - W_n / 100) - 0,02443 \times W_n; \quad (2)$$

čia:

Q_s^z – Įmonės laboratorijoje arba akredituotoje laboratorijoje nustatytas jungtinio ėminio biokuro sausosios masės žemutinis šilumingumas, MJ/kg;

W_n – laboratorijoje nustatytas į Įmonę patiekto biokuro drėgnis, %;

0,02443 – vandens garavimo pastoviam slėgyje, esant 25°C, entalpijos pataisos koeficientas (vandens slaptoji garavimo šiluma) (MJ/kg vienam masės drėgnio procentui).

34. Pirkto ir / ar sunaudoto energijai gaminti biokuro kiekis, išreikštas tonomis naftos ekvivalentu, apskaičiuojamas pagal formulę:

$$B = B_n \times Q_n^z / Q_s; \quad (3)$$

čia:

B_n – gauto ir (ar) sunaudoto energijai gaminti biokuro naudojamoji masė, t;

Q_n^z – gauto biokuro naudojamosios masės žemutinis šilumingumas, MJ/kg;

Q_s – sutartinio kuro žemutinis šilumingumas, lygus 41,868, MJ/kg;

arba

biokuro kiekį B , išreikštą sutartinio kuro vienetais (t_{ne}), taip pat galima nustatyti taikant perskaičiavimo koeficientą ($1 t_{ne} = 11,63 \text{ MWh}$) pagal formulę:

$$B = Q_{ne} / 11,63 \quad (4)$$

35. Biokuro sausoji masė tonomis B_s nustatoma pagal formulę:

$$B_s = B_n \times (1 - W_n / 100) \quad (5)$$

KETVIRTASIS SKIRSNIS BIOKURO VIDINIS JUDEJIMAS IR PERDAVIMAS

36. Pervežant biokurą Įmonės viduje iš vieno Įmonės padalinio į kitą, biokuro kiekių suvestiniai duomenys surašomi pagal Taisyklių 6 *priedo* reikalavimus:

36.1. biokuro priėmimas Įmonės padalinyje turi būti atliekamas pagal Taisyklių III skyriaus reikalavimus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

36.2. pasibaigus ataskaitiniam mėnesiui, duomenys apie biokuro judėjimą tarp Įmonės padalinių turi būti surašyti pagal Taisyklių 4–7 *priedų* reikalavimus bei kartu su krovinio gabenimo dokumentais pristatyti Įmonės buhalterijai.

PENKTASIS SKIRSNIS

BIOKURO, SUVARTOTO ENERGIJAI GAMINTI, KIEKIO NUSTATYMAS

37. Energijai gaminti suvartoto biokuro kiekis natūriniais ir sutartiniais kuro vienetais apskaičiuojamas kiekvieną ataskaitinį mėnesį. Įmonės vadovo įsakymu gali būti nustatytas ir kitas trumpesnis tarpinės apskaitos laikotarpis, pavyzdžiui, savaitė.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

38. Per mėnesį energijai gaminti faktinis suvartotas biokuro kiekis natūriniais vienetais (tonomis naudojamosios masės) nustatomas, įvertinant biokuro likutį praeito mėnesio pabaigoje, biokuro gavimą, nurašymą ir jo perdavimą tarp Įmonės padalinių per ataskaitinį mėnesį bei biokuro faktinį likutį mėnesio pabaigoje:

38.1. kiekvieno mėnesio paskutinę darbo dieną vadovo įsakymu paskirti atsakingi asmenys surašo biokuro judėjimo per mėnesį ir likučių aktą (Taisyklių 7 *priedas*);

38.2. biokuro judėjimo per mėnesį ir likučių aktas (Taisyklių 7 *priedas*) surašomas vadovaujantis (Taisyklių 5,6 *priedai*) inventorizavimo akto (Taisyklių 8 *priedas*) duomenimis ir biokuro priemaišų nurašymo aktu (Taisyklių 3 *priedas*). Biokuro judėjimo ir likučių aktas surašomas trimis egzemplioriais ir perduodamas atsakingiems asmenims;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

38.3. lyginant biokuro likučių inventorizavimo duomenis su biokuro apskaitos likučių duomenimis, nustatomas jo trūkumas arba perteklius sandėliuose ir jo sunaudojimas energijai gaminti. Inventorizavimo duomenys turi būti įrašyti į nustatytos formos (Taisyklių 8 *priedas*) aktą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

39. Biokuro likutis mėnesio pabaigoje nustatomas remiantis sandėlyje esančio biokuro inventorizavimo rezultatų ir apskaitos duomenų palyginimu. Gauti rezultatai registruojami biokuro inventorizavimo dokumentuose pagal Taisyklių 7, 8 *priedų* reikalavimus:

39.1. jeigu biokuro likučių skirtumo absoliutinė reikšmė pagal jo inventorizavimo ir tvarkomos biokuro apskaitos duomenis neviršija inventorizavimo paklaidos, tai ataskaitiniais biokuro likučiais sandėlyje laikomi biokuro apskaitos tvarkomi duomenys;

39.2. jeigu inventorizacijos metu nustatytas biokuro likutis yra mažesnis už likutį pagal tvarkomos biokuro apskaitos duomenis ir likučių skirtumas viršija inventorizavimo paklaidos absoliučią reikšmę, tai ataskaitiniu biokuro likučiu sandėlyje laikoma inventorizavimo rezultato ir matavimo paklaidos absoliučios reikšmės suma. Skirtumas tarp biokuro ataskaitinio likučio sandėlyje ir tvarkomos biokuro apskaitos duomenų rezultatų atitinka kuro trūkumą;

39.3. inventorizacijos metu nustatytas biokuro trūkumą, turi būti atliktas tikslinis patikrinimas atvirkštiniu šilumos balanso metodu, taip pat patikrinami įrašai pirminiuose dokumentuose ir pagal realios netekties ribas, remiantis teisės akto (Taisyklių 1 *priedo* 45 punktas) reikalavimais, nustatoma natūralių nuostolių norma. Šie duomenys turi būti pridedami prie akto (Taisyklių 7 *priedas*). Biokuro trūkumui susidarius dėl stichinės nelaimės, avarijos ar vagystės, jo inventorizavimo duomenys surašomi į nustatytos formos (Taisyklių 8 *priedas*) aktą, kurį tvirtina Įmonės vadovas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

39.4. jeigu inventORIZACIJOS metu nustatyti biokuro likučiai yra didesni už likučius pagal tvarkomos biokuro apskaitos duomenis ir jų skirtumas viršija inventORIZAVIMO paklaidos absoliučią reikšmę, tada nustatomas biokuro perteklius, kuris turi būti užpajamuojamas.

40. Biokuro gavimas ir jo perdavimas tarp Įmonės padalinių per ataskaitinį mėnesį nustatomi pagal biokuro judėjimo apskaitos duomenis, naudojant Taisyklių 5 ir 6 priedus.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BIOKURO LIKUČIŲ INVENTORIZAVIMAS

41. Faktiniams biokuro likučiams nustatyti ir patikrinti, kaip tvarkoma biokuro apskaita, biokuras kiekvieną mėnesį turi būti inventORIZuojamas pagal šių Taisyklių 9 priedo reikalavimus, įvertinus vidutinius svertinius sandėlyje esančio biokuro kokybės rodiklius (drėgnį, peleningumą, šilumingumą), nustatytus kuro gavimo metu.

42. Biokuro kiekio inventORIZAVIMO paklaida neturi viršyti ± 10 procentų.

43. Įmonėje biokuro inventORIZAVIMUI turi būti paskirta komisija.

44. Biokuro inventORIZACIJA atliekama kiekvieną mėnesį paskutinę darbo dieną.

45. InventORIZACIJOS metu patikrinami gauto, suvartoto ir sandėliuojamo biokuro kiekiai, surašomi į Taisyklių 7, 8 prieduose numatytos formos dokumentus bei nustatomas faktinis biokuro likutis.

46. Įvykus avarijai ar stichinei nelaimei (force majeure), atliekama neeilinė biokuro inventORIZACIJA, sudarant specialiąją komisiją.

47. Po avarijos ar stichinės nelaimės biokuro likučių inventORIZAVIMO duomenys dviem egzemplioriais surašomi į nustatytos formos (Taisyklių 8 priedas) aktą. Aktą tvirtina Įmonės vadovas.

IV. TECHNINĖ BIOKURO APSKAITA

48. Techninės biokuro apskaitos paskirtis – nustatyti biokuro suvartojimą energijai gaminti natūriniais ir sutartinio kuro vienetais.

49. Techninė biokuro apskaita atliekama pagal biokuro, suvartoto energijai gaminti, faktinius kuro kiekio (tonomis naudojamosios masės) ir gauto biokuro kokybės duomenis, registruojamus biokuro judėjimo apskaitos dokumentuose.

50. Biokuro techninėje apskaitoje naudojami pagal Taisyklių III skyriaus antrojo skirsnio reikalavimus nustatyti gauto biokuro kokybės rodikliai.

51. Suvartoto biokuro kiekis nustatomas iš praėjusio mėnesio pabaigoje nustatyto jo likučio ir per mėnesį į sandėlį naujai patiekto biokuro (įskaitant jo gavimą ir perdavimą tarp Įmonės padalinių) sumos atėmus einamojo mėnesio pabaigoje inventORIZACIJOS metu nustatytą likutį.

52. Energijai gaminti suvartoto biokuro naudojamoji masė B_n perskaičiuojama į sutartinį kurą B tonomis naftos ekvivalento (t_{ne}) pagal (3) formulę.

53. Iš biokuro pagamintos elektros energijos apskaita vykdoma pagal ūkio ministro patvirtintas Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kilmės garantijų teikimo taisykles (Taisyklių 1 priedo 44 punktas).

54. Pagal nustatytas biokuro sąnaudas energijai gaminti ir iš jo pagamintos energijos kiekį apskaičiuojamas galutinis biokuro suvartojimo efektyvumą vertinantis rodiklis – lyginamosios biokuro sąnaudos sutartinio kuro kilogramais 1 MWh pagaminti.

55. Sutartinio kuro lyginamosios sąnaudos „iš viso“ Įmonėje, taip pat atskirose įrenginių grupėse (energetiniuose blokuose) nustatomos pagal tiesioginį balansą. Jei Įmonėje tiesiogiai nematuojamas kiekvieno katilo ar katilų grupės kuro suvartojimas, tai kuras skirstomas tarp jų proporcingai kuro suvartojimo reikšmėms, nustatytoms atvirkštinio šilumos balanso metodu.

56. Biokuro techninės apskaitos rezultatai turi būti pateikiami įgaliotoms institucijoms Energetikos įmonių informacijos teikimo taisyklėse nustatyta tvarka (Taisyklių 1 priedo 43 punktas).

V. BUHALTERINĖ BIOKURO APSKAITA

57. Biokuro buhalterinė apskaita Įmonėje turi būti tvarkoma pagal buhalterinę apskaitą reglamentuojančių teisės aktų (Taisyklių 1 priedo 4 ir 39 punktai) bei šių Taisyklių reikalavimus. Biokuro buhalterinė apskaita turi būti tvarkoma techninėmis arba kompiuterinėmis priemonėmis.

58. Pirminiai dokumentai, patenkantys į buhalteriją, privalo būti registruojami ir tikrinamas jų įforminimo teisingumas.

59. Buhalterinė biokuro apskaita atliekama, naudojant buhalterinius ir operatyvinės biokuro apskaitos dokumentus:

59.1. biokuro gavimo aktus;

59.2. biokuro judėjimo apskaitos dokumentus;

59.3. biokuro priėmimo pagal kiekį ir kokybę suvestines;

59.4. biokuro tiekimo į sandėlius (įskaitant vidaus tiekimą į kitus Įmonės padalinius) ir suvartojimo iš sandėlių suvestines;

59.5. biokuro priėmimų nurašymo aktus;

59.6. biokuro judėjimo per mėnesį ir likučių apskaitos aktus;

59.7. biokuro likučio inventorizacijos aktą;

59.8. kitus dokumentus, susijusius su biokuro įsigijimu ir naudojimu.

60. Įmonėje gauto biokuro kaina nustatoma pirkimo-pardavimo sutartimi. Apskaitoje turi būti naudojama biokuro kaina, kuri atitinka jo energetinę vertę ir nustatoma įvertinant biokuro kokybės rodiklius (EUR/t_{ne}).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

61. Sąnaudos už biokurą, suvartotą energijai gaminti, gali būti apskaičiuojamos nustatant biokuro vidutinę kainą K pagal jo likučio mėnesio pradžiai, per ataskaitinį mėnesį gauto biokuro ir likučio mėnesio pabaigai vertę ir taikant formulę:

$$K = (S_{likpr} + S_{gaut} - S_{likp}) / (B_{likpr} + B_{gaut} - B_{likp}); \quad (6)$$

čia:

S_{likpr} – biokuro likučio vertė mėnesio pradžiai, EUR;

S_{gaut} – per mėnesį gauto biokuro vertė, EUR;

S_{likp} – biokuro likučio vertė mėnesio pabaigai, EUR;

B_{likpr} – biokuro likutis mėnesio pradžiai, t_{ne};

B_{lik} – per mėnesį gauto biokuro kiekis, t_{ne};

B_{likp} – biokuro likutis mėnesio pabaigai, t_{ne}.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

62. Siekiant įvertinti ne tik fizinį gauto biokuro ir jo atsargų sandėliuose judėjimą, bet ir kuro kainos kitimą bei tiksliai įvertinti sandėliuose esančio biokuro vertę, biokuro likutis įvertinamas FIFO metodu (Taisyklių 1 priedo 42 punktas), taikant prielaidą, kad pirmiausia suvartojamas anksčiausiai patiektas kuras, o mėnesio pabaigoje lieka vėliausiai į Įmonę patiektas kuras. Nesandėliuojamos kuro rūšys (pelai, įvairios atliekos ir pan.) sudeginamos ir nurašomos kiekvieną mėnesį.

VI. GINČAI

63. Jei biokuro kokybės rodikliai neatitinka pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytų rodiklių, Įmonė turi teisę nepriimti šio biokuro arba taikyti Pardavėjui sutartyje ar jos prieduose numatytas finansines sankcijas.

64. Įmonė turi teisę pareikšti Pardavėjui pretenzijas dėl pristatyto biokuro kokybės, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo jo pristatymo. Biokuras gali būti saugomas Įmonės teritorijoje iki bus išspręstas ginčas dėl jo kokybės ir tolesnio naudojimo sąlygų. Gavus nepriklausomos akredituotos laboratorijos tyrimų išvadas, neteisi šalis privalo padengti visas biokuro saugojimo ir kokybės rodiklių nustatymo išlaidas. Tais atvejais, kai Įmonė perka biokurą iš kelių Pardavėjų, pareiga įrodyti, kad konkretaus Pardavėjo pristatytas biokuras netenkina kokybės reikalavimų, tenka Įmonei.

65. Jeigu nepriklausomoje akredituotoje laboratorijoje nustatyti biokuro kokybės rodikliai neatitinka pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytų kokybės rodiklių ribų, laikoma, kad Pardavėjo pristatytas biokuras netenkina kokybės reikalavimų. Tokiu atveju per Įmonės nustatytą terminą, bet ne trumpesnę nei 2 (dvi) darbo dienas nuo pranešimo įteikimo, Pardavėjas privalo atsiimti biokurą ir atlyginti Įmonės patirtas jo saugojimo išlaidas.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

66. Asmenys, nurodyti šių Taisyklių 1 punkte, pažeidę šių Taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

67. Atliekant biokuro Įmonėse apskaitą, vadovaujamosi Taisyklėmis ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

68. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos ir kitos valstybės institucijos pagal kompetenciją kontroliuoja, kaip laikomasi šių Taisyklių reikalavimų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

69. Šių Taisyklių 1.2 papunktis ir 24 punktas galioja iki 2016 m. sausio 1 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

NUORODOS

1. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)).
2. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymas (Žin., 2003, Nr. [51-2254](#); 2007, Nr. [130-5259](#)).
3. Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymas (Žin., 1996, Nr. [74-1768](#); 2006, Nr. 77-2966).
4. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas (Žin., 2001, Nr. [99-3515](#)).
5. Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymas (Žin., 1995, Nr. [107-2389](#); 2004, Nr. 57-1982).
6. Apvalios medienos bei nenukirsto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. 631 (Žin., 2003, Nr. [20-873](#)).
7. Apvaliosios medienos bei nenukirsto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklės, pakeistos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. D1-747 (Žin., 2010, Nr. [111-5664](#)).
8. Lietuvos standartas LST CEN/TS 14961-1:2010 „Kietasis biokuras. Kuro techniniai reikalavimai ir klasės. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai“.
9. Lietuvos standartas LST CEN/TS 14961-2:2011 „Kietasis biokuras. Kuro techniniai reikalavimai ir klasės. 2 dalis. Nepramoninio naudojimo medienos granulės“.
10. Lietuvos standartas LST CEN/TS 14961-3:2011 „Kietasis biokuras. Kuro techniniai reikalavimai ir klasės. 3 dalis. Nepramoninio naudojimo medienos briketai“.
11. Lietuvos standartas LST CEN/TS 14961-4:2011 „Kietasis biokuras. Kuro techniniai reikalavimai ir klasės. 4 dalis. Nepramoninio naudojimo skiedros“.
12. Lietuvos standartas LST CEN/TS 14961-5:2011 „Kietasis biokuras. Kuro techniniai reikalavimai ir klasės. 5 dalis. Nepramoninio naudojimo malkos“.
13. Lietuvos standartas LST EN 14588:2011 „Kietasis biokuras. Terminija, apibrėžtys ir aprašymai“.
14. Lietuvos standartas LST CEN/TS 14778:2011 „Kietasis biokuras. Ėminių ėmimas“.
15. Lietuvos standartas LST CEN/TS 14780:2011 „Kietasis biokuras. Ėminių paruošimas“.
16. Lietuvos standartas LST CEN/TS 14918:2010 „Kietasis biokuras. Šilumingumo nustatymas“.
17. Lietuvos standartas LST CEN/TS 15149-3:2006 „Kietasis biokuras. Dalelių matmenų pasiskirstymo nustatymo metodai. 3 dalis. Sukiojo sieto metodas“.
18. Lietuvos standartas LST CEN/TS 15150:2005 (*LST CEN/TS 15150:2005*) „Kietasis biokuras. Dalelių tankio nustatymo metodai“.
19. Lietuvos standartas LST CEN/TS 15234-1:2011 (*LST CEN/TS 15234:2006*) „Kietasis biokuras. Kuro kokybės užtikrinimas. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai“.
20. Lietuvos standartas LST EN 14775:2010 „Kietasis biokuras. Peleningumo nustatymas“.
21. Lietuvos standartas LST CEN/TS 15370-1:2007 „Kietasis biokuras. Pelenų lydumo nustatymo metodas. 1 dalis. Būdingųjų temperatūrų metodas“.
22. Lietuvos standartas LST EN 14774-1:2010 „Kietasis biokuras. Drėgmės kiekio nustatymas. Džiovinimo krosnyje metodas. 1 dalis. Visuminė drėgmė. Pamatinis metodas“.
23. Lietuvos standartas LST EN 14774-2:2010 „Kietasis biokuras. Drėgmės kiekio nustatymas. Džiovinimo krosnyje metodas. 2 dalis. Visuminė drėgmė. Supaprastintas metodas“.

24. Lietuvos standartas LST EN 14774-3:2010 „Kietasis biokuras. Drėgmės kiekio nustatymas. Džiovinimo krosnyje metodas. 3 dalis. Bendrosios analizės mėginio drėgmė“.
25. Lietuvos standartas LST EN 14918:2010 „Kietasis biokuras. Šilumingumo nustatymas“.
26. Lietuvos standartas LST EN 15103:2010 „Kietasis biokuras. Piltinio tankio nustatymas“.
27. Lietuvos standartas LST EN 15104:2011 „Kietasis biokuras. Visuminio anglies, vandenilio ir azoto kiekio nustatymas. Instrumentiniai metodai“.
28. Lietuvos standartas LST EN 15105:2011 „Kietasis biokuras. Vandenyje tirpių chloridų, natrio ir kalio kiekio nustatymas“.
29. Lietuvos standartas LST EN 15148:2010 „Kietasis biokuras. Lakiųjų medžiagų kiekio nustatymas“.
30. Lietuvos standartas LST EN 15149-1:2011 „Kietasis biokuras. Dalelių matmenų pasiskirstymo nustatymas. 1 dalis. Vibracinio sieto su ne mažesnėmis kaip 1 mm akutėmis metodas“.
31. Lietuvos standartas LST EN 15149-2:2011 „Kietasis biokuras. Dalelių matmenų pasiskirstymo nustatymas. 2 dalis. Vibracinio sieto su ne didesnėmis kaip 3,15 mm akutėmis metodas“.
32. Lietuvos standartas LST EN 15103:2010 „Kietasis biokuras. Granulių ir briketų mechaninio patvarumo nustatymas. 1 dalis. Granulės“.
33. Lietuvos standartas LST EN 15103:2010 „Kietasis biokuras. Granulių ir briketų mechaninio patvarumo nustatymas. 2 dalis. Briketai“.
34. Lietuvos standartas LST EN 15289:2011 „Kietasis biokuras. Visuminio sieros ir chloro kiekio nustatymas“.
35. Lietuvos standartas LST EN 15290:2011 (LST CEN/TS 15290:2007) „Kietasis biokuras. Pagrindinių elementų – Al, Ca, Fe, Mg, P, K, Si, Na ir Ti – nustatymas“.
36. Lietuvos standartas LST EN 15296:2011 „Kietasis biokuras. Analizinių rezultatų keitimas iš vienos bazės į kitą bazę“.
37. Lietuvos standartas LST EN 15296:2011 „Kietasis biokuras. Šalutinių elementų – As, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mn, Mo, Ni, Pb, Sb, V ir Zn – nustatymas“.
38. Dėl įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų tvarkos patvirtinimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimas Nr. 277 (Žin., 2003, Nr. [23-976](#)).
39. Kuro apskaitos energijos gamybos šaltiniuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 4-383 (Žin., 2005, Nr. [134-4824](#)).
40. Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklės, patvirtintos LR ūkio ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 389 (Žin., 2002, Nr. [6-252](#)).
41. Kuro natūralios netekties normomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 1-207 (Žin., 2010, Nr. [87-4624](#)).
42. Verslo apskaitos standartai ir metodinės rekomendacijos: taikoma nuo 2011 m. sausio 1 d. Viešojo įstaiga Audito ir apskaitos tarnyba. Vilnius, 2011. 1861 p. ISBN 978-9955-9614-3-7.
43. Energetikos įmonių informacijos teikimo taisyklės, patvirtintos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. O3-80 (2013 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. O3-317 redakcija).
44. Elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, kilmės garantijų teikimo taisyklės, patvirtintos ūkio ministro 2005 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 4-346 (Žin., 2005, Nr. [122-4375](#); 2006, Nr. [42-1534](#)).
-

Kietojo biokuro apskaitos taisyklių
2 priedas

ĮMONĖS PAVADINIMAS

	TVIRTINU: Pareigos
	 (Parašas) Vardas, Pavardė _____ m. _____ d.

BIOKURO PAROS PRIĖMIMO AKTAS

201_ m. _____ d.

Pardavėjas	Biokuro rūšies pavadinimas	Transporto priemonės Nr.	Važtaraščio Nr.	biokuro kiekis, t			biokuro drėgnis, %
				pagal važtaraštį	faktinis	priimta	
1	2	3	4	5	6	7	8
Iš viso:							*

* Paros svertinis vidurkis.

(pareigos)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

Akte fiksuojami gauto biokuro kiekiai pagal Pardavėjo pateiktą važtaraštį ir / ar faktinis Įmonėje pasvertas biokuro kiekis.

Pakeistas priedo pavadinimas:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

Kietojo biokuro apskaitos taisyklių
3 priedas

ĮMONĖS PAVADINIMAS

BIOKURO PRIEMAIŠŲ NURAŠYMO AKTAS

201__ m. _____ d. Nr. _____

Komisija, susidedanti iš Pardavėjo ir Įmonės atstovų:

surašė šį biokuro priemaišų nurašymo (grąžinimo) aktą.

Pardavėjo pavadinimas	Transporto priemonės Nr.	Biokuro priemaišų kiekis, t		
		tara	bruto	neto (4–3)
1	2	3	4	5
		Iš viso:		

Pardavėjo atstovas

(pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Įmonės atstovas

(pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

(pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Pakeistas priedo pavadinimas:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

ĮMONĖS PAVADINIMAS

	TVIRTINU: Pareigos
	 (Parašas) Vardas, Pavardė _____ m. _____ d.

BIOKURO, TIEKIAMO „PARDAVĖJO PAVADINIMAS“, MĖNESIO GAVIMO APSKAITOS AKTAS

_____ m. _____ mėn. ____ d. Nr. _____

20 ____ m. _____ mėn.

Data	Naudojamoji masė	Drėgnis (W)	Pelenin-gumas (A _s)	Sausosios masės žemutinis šilumingumas (Q _s ^ž)	Naudojamosios masės žemutinis šilumingumas (Q _n ^ž)		Sausoji masė	Gauto biokuro energetinė vertė		Biokuro kaina	Išlaidos biokurui
	t	%	%	MJ/kg	MJ/kg	MWh/t	t	MWh	t _{ne}	EUR/t _{ne}	EUR
Iš viso:		*	**	**	*	*					

* Mėnesio svertinis vidurkis (apskaičiuojamas pagal naudojamosios masės kiekį).

** Mėnesio svertinis vidurkis (apskaičiuojamas pagal sausosios masės kiekį).

(pareigos)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

Šis aktas taikomas atsiskaitymui su biokuro Pardavėju. Atskiras aktas pildomas kiekvienam biokuro Pardavėjui, kiekvienai biokuro rūšiai. Šiaudų, medienos briketų ir granulių apskaitą leidžiama vykdyti pagal masę (tonomis) ar atitinkamai pagal ryšulių ir pakuočių skaičių.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

ĮMONĖS PAVADINIMAS

	TVIRTINU: Pareigos
	 (Parašas) Vardas, Pavardė _____ m. _____ d.

ĮMONĖS PAVADINIMAS

BIOKURO, PATIEKTO Į ĮMONĖS PAVADINIMAS SANDĖLĮ NR. 1, APSKAITOS AKTAS

_____ m. _____ d. Nr. _____

20 m. mėn.

Pardavėjas	Naudojamoji masė	Drėgnis (W)	Pelenin-gumas (A _s)	Sausosios masės žemutinis šilumingumas (Q _s ^ž)	Naudojamosios masės žemutinis šilumingumas (Q _n ^ž)		Sausoji masė	Gauto biokuro energetinė vertė		Biokuro kaina	Išlaidos biokurui
	t	%	%	MJ/kg	MJ/kg	MWh/t	t	MWh	t _{ne}	t	EUR
Iš viso:		*	**	**	*	*					

* Mėnesio svartinis vidurkis (apskaičiuojamas pagal naudojamosios masės kiekį).

** Mėnesio svartinis vidurkis (apskaičiuojamas pagal sausosios masės kiekį).

(pareigos)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

Šis aktas taikomas biokuro, tiekiamo į įmonės biokuro sandėlius, apskaitai. Atskiras aktas pildomas kiekvienam sandėliui, kiekvienai biokuro rūšiai. Čia taip pat taikoma prielaida, kad tas biokuras, kuris atvežamas ir tiesiogiai patiekiamas į katilą, yra tiekiamas į „tariamą“ sandėlį (pvz., sandėlį Nr. C), kuriam apskaita vedama atskirai kaip ir bet kuriam kitam sandėliui.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

ĮMONĖS PAVADINIMAS

TVIRTINU: Pareigos

.....

(Parašas)

Vardas, Pavardė

_____ m. _____ d.

BIOKURO, ATIDUOTO IŠ ĮMONĖS PAVADINIMAS SANDĖLIO NR 1, MĖNESIO APSKAITOS AKTAS

_____ m. _____ d. Nr. _____

20__ m. _____ mėn.

Data	Naudojami masė	Drėgnis (W)	Peleningumas (A _s)	Sausosios masės žemutinis šilumingumas (Q _s ^ž)	Naudojamosios masės žemutinis šilumingumas (Q _n ^ž)		Sausoji masė
	t	%	%	MJ/kg	MJ/kg	MWh/t	t
Iš viso:		*	**	**	*	*	

* Mėnesio svartinis vidurkis (apskaičiuojamas pagal naudojamosios masės kiekį).

** Mėnesio svartinis vidurkis (apskaičiuojamas pagal sausosios masės kiekį).

(pareigos)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

Šis aktas taikomas biokuro, vartojamo iš įmonės biokuro sandėlių, apskaitai. Atskiras aktas pildomas kiekvienam sandėliui, kiekvienai biokuro rūšiai. Biokuro vartotojais čia gali būti Įmonės ar jos padalinių energijos gamybos įrenginiai. Čia taip pat taikoma prielaida, kad tas biokuras, kuris atvežamas ir tiesiogiai patiekiamas į katilą, yra imamas iš „tariamo“ sandėlio (pvz., sandėlio Nr. C).

ĮMONĖS PAVADINIMAS

	TVIRTINU: Pareigos
	
	(Parašas) Vardas, Pavardė _____ m. _____ mėn. ____ d.

ĮMONĖS PAVADINIMAS PADALINIO (SANDĖLIO) NR. 1, BOKURO JUDEJIMO IR LIKUČIŲ SANDĖLYJE APSKAITOS AKTAS
_____ m. _____ mėn. ____ d. Nr. _____

20 ____ m. _____ mėn.

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	Naudoja- moji masė	Drėgnis (W)	Pelenin- gumas (A _s)	Naudojamosios masės žemutinis šilumingumas (Q _n ^ž)		Biokuro energetinė vertė		Biokuro kaina	Išlaidos biokurui
		t	%	%	MJ/kg	MWh/t	MWh	tne	EUR/tne*	EUR*
1.	Likutis praeito mėnesio pabaigoje									
2.	Gauta									
3.	Sunaudota (pagal dokumentus)									
4.	Perduota kitoms įmonėms, padaliniams									
5.	Likutis einamojo mėnesio pabaigoje pagal dokumentus									
6.	Likutis mėnesio pabaigoje pagal inventORIZACIJOS duomenis									
7.	Kuro trūkumas (–), perteklius (+)									
8.	Papildomai užpajamuota									
9.	Faktinis sunaudojimas									
10.	Faktinis likutis									

- * iki 2014 m. gruodžio 31 d. taikyti Lt simbolį

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

ĮMONĖS PAVADINIMAS

TVIRTINU: Pareigos

.....

(Parašas)

Vardas, Pavardė

_____ m. _____ d.

ĮMONĖS PAVADINIMAS OBJEKTO SANDĖLIO NR 1, BIOKURO LIKUČIO INVENTORIZAVIMO
AKTAS

20... m. d. Nr.

(sudarymo vieta)

Komisija, susidedanti iš komisijos pirmininko – direktoriaus pavaduotojo _____, narių: vyriausiojo finansininko _____, kuro tarnybos viršininko _____, atliko inventORIZACIJĄ sandėliuojant biokuro likutį 20__ m. _____ d. _____ val.

Objekto pavadinimas	Biokuro pavadinimas	Biokuro tūris, erdm	Glaudumo koeficientas, ktm/erdm	Biokuro tankis, t/ktm	Biokuro masė, t	Biokuro masė pagal dokumentus, t
1	2	3	4	5	6	7
Iš viso:						

Komisijos pirmininkas

Matavimus atliko

Komisijos nariai:

(pareigų pavadinimas)

(pareigos)

(parašas)

(parašas)

(parašas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

(vardas ir pavardė)

(vardas ir pavardė)

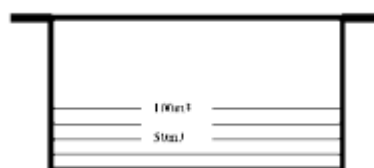
(vardas ir pavardė)

BIOKURO INVENTORIZAVIMO METODIKA

1. Biokuras inventorizuojamas paskutinę mėnesio darbo dieną biokuro priėmimo ir darbiniuose sandėliuose ar aikštelėse.
2. Biokuro naudojamosios masės inventorizavimo paklaida neturi viršyti ± 10 proc.
3. Biokuro sandėliuose ar aikštelėse turi būti sužymėti biokuro lygiai, įvertinantys biokuro piltinį tūrį. Žymėjimai atliekami įmonės savininko nustatyta tvarka.
4. Turi būti atlikta visų matavimo priemonių, naudojamų inventorizacijos metu, valstybinė metrologinė patikra. Matavimo priemonės turi būti įtrauktos į Matavimo priemonių registrą. Draudžiama naudoti matavimo priemones, jei pasibaigęs jų galiojimo laikas.
5. Asmenys, atliekantys inventorizaciją, turi vadovautis Kuro apskaitos energijos gamybos šaltiniuose taisyklėmis (Taisyklių 1 priedo 39 punktas).
6. Sandėlių ir aikštelių priėjimo takai, aikštelės ir turėklai turi būti techniškai tvarkingi.
7. Biokuro masė, esanti biokuro priėmimo ir darbo sandėliuose ar aikštelėse, turi būti sumuojama.
8. Biokuro piltinis tūris sandėlyje ar aikštelėje nustatomas pagal išmatuotą biokuro lygį.
9. Gradavimo linijoms naudoti dvi aiškiai ant konstrukcijos matomas kontrastingas spalvas, kurios kiekviena kartojasi kas antrą gradavimo liniją.

Antžeminis sandėlys

Požeminis sandėlys

10. Biokuro likutis paskutinę mėnesio dieną inventorizuojamas tokia tvarka:
 - 10.1. atvirose aikštelėse sandėliuojamas biokuras sustumiamas į taisyklingos geometrinės figūros krūvas. Sandėliuojant uždaruose sandėliuose, biokuras sustumiamas ir išlyginamas taip, kad patektų po ta pačia, tam tikrą tūrį nurodančia gradacijos linija;
 - 10.2. metrologiškai patikrintu matavimo prietaisu nustatomi atviroje aikštelėje esančios biokuro krūvos geometriniai matmenys arba biokuro užimamas piltinis tūris išmatuojamas pagal gradacijos linijas uždaramo sandėlyje;
 - 10.3. pagal 1 lentelėje pateiktas formules apskaičiuojamas kuro piltinis tūris.

1 lentelė. Tūrio skaičiavimo formulės

Taisyklinga geometrinė figūra	Tūris, $V (m^3)$	Paaiškinimai
Stačiakampis gretasienis	$V = S \times h$	S -pagrindo plotas (m^2); h -figūros aukštis (m).
Kūgis	$V = \pi \times R^2 \times h/3$	h -figūros aukštis (m); R -pagrindo spindulys (m).
Nupjautinis kūgis	$V = \pi \times (R^2 + R \times r + r^2) \times h/3$	h -figūros aukštis (m); R -apatinio pagrindo spindulys (m); r -viršutinio pagrindo spindulys

	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
Rudens–žiemos	753	795	840	880	926	968	1012	1055	1099	1139
Pavasario – vasaros	734	773	811	852	890	927	968	1007	1044	1083

2.5 lentelė. Beržo, ąžuolo ir uosio (be žievės) medienos tankis (kg/ktm) **

Sezonas	Santykinis medienos drėgnis, %									
	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
Rudens–žiemos	789	828	870	907	945	982	1023	1064	1102	1139
Pavasario – vasaros	767	802	838	875	906	941	977	1012	1049	1083

- * Apvalioji plokščių mediena matuojama ir jos tūris vertinamas su žieve. Paprastai tokios medienos santykinis drėgnis kinta 30–50 % ribose.

- ** Smulkintoji plokščių mediena, tiekama iš lentpjūvių, būna ir su žieve, ir be žievės. Tokios medienos santykinis drėgnis žiemos metu gali siekti iki 65 %.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

10.6. biokuro tankio rodikliai kitoms medžių rūšims ir kitokiam drėgniui nei pateikta 2 lentelėje apskaičiuojami taikant medienotyros tyrimais pagrįstas formules ir visiškai sausos medienos bei bazinio tankio rodiklius. Drėgnos beržo, buko, maumedžio, skroblo ir vikmedžio medienos, kurios drėgnis W_n yra mažesnis nei 30 %, tankis ρ_{ni} nustatomas pagal formulę:

$$\rho_{ni} = \rho_{0i} (100 + W_n) / (100 + 0,6 W_n); \quad (3)$$

čia: ρ_{0i} – i -osios rūšies visiškai sausos medienos, t. y. kai drėgnis lygus 0 %, tankis, kg/ktm;
 W_n – gauto biokuro drėgnis, %.

Visų kitų rūšių drėgnos medienos tankis nustatomas pagal formulę:

$$\rho_{ni} = \rho_{0i} (100 + W_n) / (100 + 0,5 W_n). \quad (4)$$

Visų rūšių šlapios medienos, kurios drėgnis yra 30 % ir didesnis, tankis nustatomas pagal formulę:

$$\rho_{ni} = \rho_{bi} (1 + 0,01 W_n); \quad (5)$$

čia: ρ_{bi} – bazinis i -osios medienos rūšies tankis, t. y. visiškai sausos medienos masės ir didžiausio jos tūrio santykis, kg/ktm;

10.7. inventorizuoto biokuro kiekis tonomis gali būti nustatomas remiantis jo piltniu tankiu ρ_p , kuris apskaičiuojamas nustatant svertinį vidurkį, naudojant likučio mėnesio pradžiai, visų per einamąjį mėnesį vykdytų tiekimų ir per mėnesį suvartotų tiekimų rodiklius, pagal formulę:

$$\rho_p = \frac{\sum B_{ni}}{\sum V_i} \quad (6) \text{čia: } B_{ni} \text{ – biokuro partijos suminis svoris, t; } V_i \text{ – biokuro partijos piltnis tūris, erdm.}$$

10.8. Šiaudų, medienos briketų ir granulių masės ir tūrio skaičiavimus inventorizacijos metu leidžiama atlikti atitinkamai pagal ryšulių ir pakuočių skaičių.

10.9. Malkų rietuvėse ir šakų krūvose inventorizavimas atliekamas vadovaujantis Apvaliosios medienos bei nenukirto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklių reikalavimais (Taisyklių *1 priedo* 7 punktas).

11. Biokuro likučių kiekį sandėlyje gali nustatyti specializuota organizacija, turinti atitinkamą kvalifikaciją ir medienos matavimo patirtį.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-285](#), 2014-11-27, paskelbta TAR 2014-11-28, i. k. 2014-18100

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. 1-185 „Dėl kietojo biokuro apskaitos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo